

Kungl. Maj:ts tal

på Rikssalen vid Riksdagens öppnande den 16 januari 1908.

Gode herrar och svenske män!

För första gången såsom Konung hälsar Jag Eder, svenska folkets representanter, välkomna till fullgörande af Edert ansvarsfulla och makt-påliggande värf.

Föga mer än en månad har förflutit, sedan min högt älskade fader, konung Oscar II, efter en trettiofemårig, fridsäll regering slutade sina dagar. Hårt var det slag, som genom hans bortgång drabbade konungahuset och folk, men i sorgen har jag hämtat tröst och styrka af det allmänna deltagandet uti den förlust, fäderneslandet lidit genom den afhällne monarkens död.

Mäktig var den inre utveckling, som under hans långa regeringstid framträdde på alla områden och hvartill han, städse under samvetsgrannt iakttagande af sina plikter såsom konstitutionell konung, kraftigt bidrog.

Tungt känner jag det ansvar, som blifvit mig pålagdt, då jag efter honom uppstigit på Sveriges tron. Men i redlig nitälskan för fosterlandets välfärd och utveckling skall jag städse söka fylla mitt kall. Må det ock förunnas mig att därvid, i såväl goda som tunga dagar, mötas och stödjäs af mitt svenska folk till gemensamt arbete för fosterlandets sanna väl.

Under det gångna året har tronföljden ytterligare betryggats genom min sonsons, hertigens af Uppland, födelse.

Vårt förhållande till främmande makter är godt, och därpå erhöj jag många bevis vid konung Oscars frånfälle.

Till ordnande af den administrativa rättsskipningen i högsta instans äfvensom för att åstadkomma ett snabbare afgörande af de mål, som skola pröfvas af högsta domstolen, föreslår jag inrättande af en regeringsrätt

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 1 Afd.

och af ett lagråd, hvilket senare medför ökning af antalet ledamöter i högsta domstolen. Dessa förslag innefatta ändring i grundlag, och komma ytterligare grundlagsändringar att föreslås i syfte att bereda lättnad i riksdagens arbete samt att införa proportionella val till riksdagens utskott.

Det af sistlidna riksdag såsom hvilande antagna grundlagsförslaget i rösträttsfrågan anser jag böra förekomma till slutligt afgörande, innan frågan om politisk rösträtt för kvinnor af mig upptages till behandling. I sistnämnda fråga har därför den nu sammanträdande riksdagen icke att från mig emotse något förslag.

På den allmänna lagstiftningens område är jag siunad att för Eder framlägga förslag, bland annat, till ny strafflag för krigsmakten och till lag om äktenskaps ingående, hvarjämte förslag till arrendelag för Norrland kommer att åter underställas eder pröfning. Det förslag till ny lagstiftning angående lagfart och inteckning, som utarbetas af lagberedningen, förutsätter, såsom underlag för fastighetsboksföringen, ett jordregister, hvilket jämväl i flera andra hänseenden kommer att varda till gagn, och begär jag att för uppläggning af ett dylikt register erforderliga medel måtte af eder beviljas.

Länge hafva frågorna om ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare äfvensom om ålderdoms- och invaliditetsförsäkring varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Dessa viktiga och svårösta frågor kräfva emellertid grundlig utredning och moget öfvervägande, hvarför de blifvit öfverlämnade till behandling af särskildt tillsatta kommitterade, och är det min lifliga förhoppning att, sedan de fullbordat sitt arbete, dessa frågor skola kunna erhålla en tillfredsställande lösning.

Sedan det af Kungl. Maj:t år 1906 anbefallda utarbetandet af en för armén och flottan samfällid plan för rikets försvar blifvit af cheferna för generalstaben och flottans stab fullgjordt samt ytterligare utredning i vissa delar af denna fråga blifvit verkställd, har Kungl. Maj:t uppdragit åt en kommitté att, särskildt med hänsyn till rikets ekonomiska bärkraft, granska och afgifva yttrande öfver omförmälda försvarsplan.

Tiden för värnpliktsöfningarna, som under innevarande år blifva af mindre omfattning, kommer i enlighet med beslutet om den nya härordningen att med nästkommande år erhålla sin fulla utsträckning, och föranleder detta en väsentlig höjning af härför afsedda anslag.

För främjande af jordbrukets, handelns och industriens fortsatta förkofran och näringslifvets utveckling kommer jag att förelägga eder åtskilliga förslag. Till dem kan ock räknas inrättandet af en ångfärjeförbindelse med Preussen, hvartill, efter förda underhandlingar, upprättats förslag, som skall underställas eder pröfning.

För att erhålla en rättvisare grund för skogsbeskattningen och samtidigt afhjälpa det sedan lång tid öfverklagade förhållandet, att skogskommuner ej erhålla tillräcklig andel af skogens beskattning, ämnar jag för eder framlägga förslag till kommunal skogsaccis.

Förslag att gift kvinna, som själf råder öfver sin egendom, skall uppföras till beskattning, skild från mannens, kommer ock att hänskjutas till eder pröfning.

I kyrkliga frågor är det min förhoppning att kunna förelägga eder, bland annat, förslag till fullständig omreglering af prästerskapets aflöning i sammanhang med förslag till ny ecklesiastik boställsordning.

I stor omfattning kommer jag ock att föreslå eder att fullfölja den redan förut påbörjade förbättringen af statens löntagares villkor, hvarigenom emellertid icke kan undvikas att statsutgifterna ytterligare stegras.

Äfven för andra ändamål kräfras uppoffringar, men då de ekonomiska förhållandena i landet göra det önskvärdt, att försiktighet i utgifter iakttages, har jag sökt i största möjliga mån begränsa anspråken på medel till nya företag. Då emellertid, det oaktadt, de vanliga statsinkomsterna ej äro tillräckliga för utgifternas täckande, föreslår jag dels en ökning i sockerbeskattningen i samband med en nedsättning af tullen för socker, dels ock en stämpelskatt vid köp och byte af aktier, banklotter och obligationer.

Nedkallande öfver eder och edert arbete Guds välsignelse, förklarar jag detta riksmöte öppnadt, och förblifver eder, gode herrar och svenske män, med all konungslig nåd och ynnest städse väl bevågen.
